

Není nad možnost si vybrat

- CZ24 News | 20. března 2024

USA: Problém kandidátů, kteří nečelí žádné skutečné konkurenci, ovládl i prezidentské primárky v USA. Veřejnost tápe, kdo bude méně neschopný.

V Rusku je to jasné, Vladimir Putin vyhrál prezidentské volby, protože nečelil žádné skutečné konkurenci, informují česká média. To není jako v Americe, kde se proti sobě postaví současný prezident Joe Biden a bývalý prezident Donald Trump a Američané si mohou vybrat, kdo je lepší. Nikoho jiného však na výběr nemají, protože ani Biden, ani Trump nečelili ve svých stranách skutečné konkurenci.

Nezávislí experti v Rusku i v zahraničí nepovažují ruské volby za svobodné ani spravedlivé. Stejně se vyjádřilo i české ministerstvo zahraničí či Bílý [dům](#).

Na názor na americké volby si musíme počkat až do listopadu, ale pokud jde o sezónu primárek, která by měla být obdobím největšího politického kvasu, tam už je vymalováno. Ne snad, že už by se stihly odehrát všechny, ale pokud jde o prezidentské kandidáty, ty další už poběží zbytečně, protože jak Biden, tak Trump mají dost hlasů na to, aby letní volební konference obou stran postavily proti sobě zrovna tyhle dva.

Na rizika tohoto výběru naposledy upozornil Joe Biden na nedělní dárcovské akci, když poukázal na to, že jeden z kandidátů je příliš slabý a už mu to nemyslí. „Tím druhým jsem já,“ pokoušel se ulehčit tíhu [rozhodování](#).

Byl také nejvyšší čas, aby poukázal na tento rozdíl, protože většina Američanů si myslí pravý opak. Pár dní před tím, v průzkumu New York Times / Sienna z konce února, na otázku, zda je to Joe Biden, kdo je příliš starý na to, aby mohl být efektivním prezidentem, odpovědělo „rozhodně ano“ 47 procent dotázaných a „něco na tom bude“ dalších 26 procent. Dohromady 73 procent čili drtivá většina.

Průzkum se pochopitelně zeptal, zda také Trump není na to příliš starý. Tomu rozhodně přisvědčilo 21 procent dotázaných a dalších 21 procent vyjádřilo jisté obavy z nadměrného věku bývalého prezidenta. Starý je tedy i Trump, ale ať to počítáme, jak to počítáme, na Bidena nemá.

Věcí se zabýval i Bidenův volební štáb a chybu vidí ve špatně položené otázce. Proč se New York Times ptají zrovna na věk Joe Bidena? Kdyby to neudělaly, nikoho by to ani nepadlo. Ale i volební štáby se mohou mýlit. Jsou tací, jako třeba Trump, koho to napadlo a rád předvádí zmateného staříka na shromážděních. Včetně koktání, ze kterého se prý v mládí léčil.

Toto přesvědčování voličů, kdo je nejvhodnějším kandidátem na funkci nejmocnějšího muže planety, se bude nepochybně stupňovat.

Kdybychom dali na průzkumy, Biden teď tahá za kratší slámku. Nic na tom nezměnila ani jeho parádní prezentace Zprávy o stavu unie, při které se obořoval na „svého předchůdce“ stále silnějším hlasem a vydržel to dobrou hodinu. Přesto jeho preference u voličů za těmi Trumpovými vytrvale zaostávají.

Pokud jde o průměrné hodnoty, Biden ztrácí na Trumpa skoro dva procentní body. Jenže v sedmi klíčových státech, kde by se to mohlo rozhodnout, je to mnohem horší. Trump vede ve všech sedmi a z toho ve čtyřech dokonce o více než pět procentních [bodů](#).

Podle dnešních čísel by tedy Trump jasně vyhrál, a proto stojí za to seznámit se s jeho plány. Netýkají se pochopitelně jen Američanů, ale také okolního světa. Třeba na sobotním shromáždění v Daytonu ve státě Ohio, v jednom z center amerického automobilového průmyslu, se Trump obrátil přímo na (nepřítomného) čínského prezidenta Si Ťin-pchinga:

„Tak vy teď stavíte v Mexiku ty monstrózní závody na výrobu aut, seberete práci Američanům a myslíte si, že nám budete ty auta prodávat? To tedy ne,“ řekl Trump. „Na každé auto, které se na parkovišti objeví, uvalíme stoprocentní clo.“

Ještě začátkem března přitom Trump hrozil jen 50 % clem na čínská auta, ale vedle toho navrhl až 60 % cla na veškeré čínské zboží a 10 % cla na zboží vyrobené kdekoli na světě. Uvedl, že se neobává odvetných opatření ze strany Číny nebo jiných zemí. Z toho lze vyčíst, že ani od nás.

„Vy se vykašlete na nás a my se vykašleme na vás,“ řekl. „Je to velmi jednoduché a spravedlivé,“ shrnul svoji představu o světovém obchodu.

K tomu bych rád dodal, že úplně neracionální to není, s tou globalizací a volným obchodem jsme to přehnali. Volný trh znamená, že postupně sílí převaha těch největších, kteří pak mají dost sil na to, aby si přizpůsobili pravidla pro svoji potřebu. A když se to odehrává v globálním měřítku a je to ovládané hegemonem, začíná být ve světě těсно. Jenže převaha hegemonu končí, a tak těсно začíná být i Američanům.

Co s tím? Můžete si vybrat. Buď přijdete o práci, protože kdesi v Mexiku nebo Číně je výroba levnější, a dokonce technologicky vyspělejší, nebo o ni začnete škemrat cestou nákladového podbízení. To druhé bychom mohli Trumpovi doložit naší mzdovou úrovní, která je třetinová proti Německu, a poté naší platební bilanci, ze které každoročně odplouvá do zahraničí 300 miliard korun na dividendách.

Trump chce přilákat výrobu všemi způsoby zpět na území USA, ale bez těch žebráckých mezd. Bude ji chránit cly a zvýhodňovat daněmi, rozváže jí ruce deregulací a změnou nastavení dojednaných smluv. Amerika se pak stane znovu velkou, ale ostatní musí držet a jednostranný tlak USA strpět. Bránit se však mohou jen tam, kde mají něco společného, což chce Trump omezovat.

Část programových záměrů možného příštího prezidenta USA zachytila agentura Bloomberg:

„Všichni se dočkáte největšího snížení daní, protože provedeme další škrtky a předvedeme zcela nový Trumpův ekonomický boom, jaký jste ještě neviděli,“ řekl Trump před primárkami v Jižní Karolině. Prohlásil, že se postará o to, aby cla pro cizí země vzrostla a daně pro americké pracující a rodiny velmi výrazně klesly.

Řada opatření v Trumpově zákoně o snížení daní z prvního funkčního období vyprší na konci roku 2025 a Kongres to bude muset řešit. Tehdejší snížení daní však bylo široce kritizováno za to, že poskytlo více daňových výhod bohatým jednotlivcům, investorům do nemovitostí a majitelům firem než domácnostem se středními a nízkými příjmy.

Průzkumy ukázaly, že zákon byl velmi nepopulární a pomohl demokratům získat většinu ve sněmovně v následujících volbách v mezidobí roku 2018. Trump už prý proto soukromě sdělil svým podporovatelům, že dává přednost zachování 21% sazby daně z příjmu právnických osob před jejím snížením na 15 %, které prosazoval v době, kdy byl [prezidentem](#).

Podle dalších zdrojů chce Trump zahájit další kolo vyjednávání o mnohostranných obchodních dohodách jako je dohoda s Mexikem a Kanadou (USMCA). Vráti se nejspíš celní válka s EU, kde byly zatíženy ocel a hliník pod záminkou obrany národní bezpečnosti USA.

Trump se chce také vrátit ke svému dřívějšímu plánu obnovy infrastruktury, kam mělo jít 1,5 bilionu dolarů. V této souvislosti by se zaměřil i na povolovací proces a odstraňování administrativních bariér. Deregulace zamíří i do dalších oblastí včetně environmentální nebo finančního trhu. V energetické oblasti odmítá útlum fosilních paliv a chce zvýšit domácí produkci energie.

Ale polévka se teprve vaří a volební kampaně obou stran možná opustí pouhé plytké žertování a nabídnou nějaké programové souboje. Když už si voliči nemohou moc vybírat z nabídky osob, snad se tam protlačí alespoň nějaká myšlenka.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)